

Universitatea Tehnică a Moldovei

ANALIZA COMPETITIVITĂȚII SECTORULUI INDUSTRIEI UȘOARE

Masterand:

Castraveț Corina

Conducător:

Prof.conf univ., Gheorghiuță Maria

Chișinău – 2019

Universitatea Tehnică a Moldovei
Facultatea Inginerie Economică și Business
Departamentul Economie și Management

Admis la susținere
Șef de departament: conf. univ., dr. Țurcan Rina
Rina Țurcan
19° ianuarie 2019

ANALIZA COMPETITIVITĂȚII SECTORULUI INDUSTRIEI UȘOARE

Teza de master

Masterand: Castraveț C (*Castraveț*)

Conducător: Gheorghîța M (*Gheorghîța*)

Chișinău – 2019

REZUMAT

Scopul de bază al lucrării este de a analiza evoluția și situația actuală a sectorului industriei ușoare din RM, de a determina nivelul de competitivitate și de a stabili măsurile necesare spre implementare pentru majoararea competitivității întreprinderilor din sectorul industriei.

Capitolul I” Aspecte teoretice privind competitivitatea întreprinderilor” definește principalele aspecte teoretice ale noțiunii de competitivitate și evoluția acestuia. Aici sunt expuse și principalele metode utilizate pentru evaluare a nivelului de competitivitate. Capitolul se încheie cu prezentarea competitivității la nivel de întreprindere ca problemă esențială a managementului performant.

În capitolul II ” Starea actuală privind nivelul competitivității sectorului industriei ușoare al Republicii Moldova” este analizat situația industriei ușoare din RM în context global. Aici este prezentată evoluția precum și tendințele de dezvoltare a sectorului industriei ușoare naționale. La finalul capitolului II este prezentată evaluarea nivelului de competitivitate a întreprinderilor din industria ușoară.

În capitolul III ” Creșterea competitivității întreprinderilor din Industria ușoară ,, sunt expuse direcțiile de sporire a competitivității pentru întreprinderile din industria ușoară din RM. Deasemenea acest capitol analizează posibilitatea cooperării în formă de cluster în sectorul industriei ușoare pentru creșterea competitivității. Capitolul se încheie cu analiza influenței măsurilor propuse anterior asupra nivelului de competitivitate a întreprinderilor din sector.

În concluzii și recomandări sunt succint prezentate principalele elemente analizate și concluziile respective. Sunt evidențiate rezultatele principale obținute în urma analizei nivelului de competitivitate a întreprinderilor din sectorul industriei ușoare, dar și influența măsurilor propuse asupra nivelului de competitivitate a acestora.

ABSTRACT

The main purpose of the paper is to analyze the evolution and the current situation of the light industry sector in the Republic of Moldova, to determine the level of competitiveness and to establish the necessary measures for implementation in order to increase the competitiveness of the enterprises in the industry.

Chapter I "Theoretical Aspects of Business Competitiveness" defines the main theoretical aspects of the competitiveness term and its evolution. Here are presented the main methods used to assess the level of competitiveness. The chapter finishes with the presentation of the level of enterprise competitiveness as an essential issue of the performance management.

In Chapter II "Current State of Competitiveness of the Light Industry of the Republic of Moldova" the light industry situation in the Republic of Moldova is analyzed in a global context. Here is the evolution and development trends of the national light industry. At the end of the second chapter is presented the assessment of the level of competitiveness of the light industry enterprises.

In Chapter III "Increasing the Competitiveness of Light Industry Enterprises" are presented the directions for increasing the competitiveness for the light industry enterprises in the Republic of Moldova. This chapter examines the possibility of cluster cooperation in the light industry sector in order to achieve a higher level of competitiveness. Finally, is analyzed the impact of the previously proposed measures on the level of competitiveness of enterprises in the sector.

In conclusions and recommendations , the main elements analyzed and the conclusions are summarized. Here are highlighted the main results obtained from the analysis of the level of competitiveness of the light industry enterprises, as well as the influence of the proposed measures on the level of their competitiveness.

CUPRINS

INTRODUCERE.....	8
Capitolul I. ASPECTE TEORETICE PRIVIND COMPETITIVITATEA ÎNTREPRINDERII	10
1.1. Definirea și evoluția conceptului de competitivitate	10
1.2. Metode de evaluare a competitivității	17
1.3. Competitivitatea firmei-problema esențială a managementului performant	25
Capitolul II. STAREA ACTUALĂ PRIVIND NIVELUL COMPETITIVITĂȚII SECTORULUI INDUSTRIEI UȘOARE AL REPUBLICII MOLDOVA.....	29
2.1. Locul industriei ușoare din RM în industria globală	29
2.2. Tendințe de dezvoltare a sectorului industriei ușoare în RM	37
2.3. Evaluarea gradului de competitivitate a întreprinderilor industriei ușoare	47
Capitolul III. CREȘTEREA COMPETITIVITĂȚII ÎNTREPRINDERILOR DIN INDUSTRIA UȘOARĂ	51
3.1. Direcții de sporire a competitivității pentru întreprinderile din industria ușoară din RM...51	51
3.2. Cluserul-o nouă formă de cooperare a întreprinderilor din industria ușoară pentru creșterea competitivității.....	56
3.3. Influența măsurilor propuse asupra nivelului de competitivitate	63
CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	67
BIBLIOGRAFIE	71
ANEXE	73

INTRODUCERE

Actualitatea și importanța problemei abordate. Contextul actual, marcat de globalizarea fenomenelor și recunoașterea tot mai largă a interdependențelor, a dictat noi tendințe: prosperitatea națiunilor presupunând competitivitate pe piețele internaționale iar cea a întreprinderilor integrarea în lanțurile de valori mondiale. Ca urmare problema competitivității a devenit o temă actuală la toate nivelele economiei. Astfel conceptul de avantaj competitiv, este unul mult mai complex ce depășește dimensiunea economică și include: creșterea puterii financiare și productive a țării, educația, siguranța, calitatea vieții fiind toate componente ale conceptului. În Raportul global al competitivității 2017-2018, competitivitatea reprezintă “un set de instituții, politicile și factorii care determină nivelul de productivitate a unei economii, care la rândul său stabilește nivelul a prosperității pe care economia o poate realiza”. Potrivit clasamentului al Indecelui Global al competitivității elaborat de World Economic Forum, Republica Moldova ocupă locul 89 din cele 138 de țări din clasament.

Industria ușoară modernă este o industrie globală, formând o parte semnificativă din bugetul de stat și dând un impuls dezvoltării economice în multe țări ale lumii. Fabricarea textilelor, îmbrăcăminte, pieilor, articolelor din piele și încălțămintei reprezintă o ramură a industriei care și-a început dezvoltarea cu succes după cel de-al doilea război mondial și rămâne una dintre cele mai importante industrii ale Republicii Moldova. Conform datelor biroului național de statistică, în anul 2017 industria ușoară din Republica Moldova reprezintă 10,3% din producția industrială a țării, angajează 22 640 de persoane. Ponderea industriei ușoare în export a fost de 17,6%. În cadrul sectorului activează 552 întreprinderi, dar un număr mare de companii nu mai funcționează

Teza dată evidențiază tendința de dezvoltare a sectorului industriei ușoare, nivelul de competitivitate a întreprinderilor autohtone și măsurile pentru creșterea competitivității întreprinderilor din industria ușoară

Scopul și obiectivele tezei constă în cercetarea și generalizarea aspectelor teoretice și metodologice privind competitivitatea întreprinderii, evaluarea tendințelor de dezvoltare a sectorului industriei ușoare în Republica Moldova, determinarea nivelului de competitivitate a întreprinderilor din sector și elaborarea măsurilor de creștere a competitivității acestora.

În conformitate cu scopul abordat au fost formulate următoarele obiective:

- Examinarea abordărilor și conceptelor de competitivitate a întreprinderii
- Evidențierea metodelor de determinare a nivelului de competitivitate
- Analiza tendințelor de dezvoltare a sectorului industriei ușoare din RM
- Evaluarea gradului de competitivitate a întreprinderilor industriei ușoare
- Stabilirea măsurilor de creștere a nivelului de competitivitate a întreprinderilor din

industria ușoară.

Drept bază informativă pentru realizarea cercetărilor au servit situațiile financiare ale întreprinderilor analizate, Anuarele statistice ale Biroului Național de Statistică al RM, Cartea Albă, Raportul sectorial al Organizației pentru Atragere a Investițiilor și Promovare a Exporturilor ș.a.

Drept obiect de cercetare au fost selectate diferite întreprinderi ale industriei ușoare, care reprezintă fiecare sector din ramură: SRL "Velitextil Plus"- fabricarea articolelor de îmbrăcăminte, SA „Artizana”-fabricarea articolelor de îmbrăcăminte din puf, SA "Oldcom"-fabricarea de încălțăminte, SA „Artima”-fabricarea articolelor de voiaj.

BIBLIOGRAFIE

ACTE NORMATIVE:

1. "Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova. Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei" (CAEM Rev.2), Ediție oficială. Chișinău, 2009
2. "Concepția dezvoltării clusteriale a sectorului industrial al Republicii Moldova" aprobată prin Hotărârea Guvernului Nr.614 din 20.08.2013
3. "Foaia de parcurs privind ameliorarea competitivității" aprobată prin Hotărârea Guvernului Nr.4 din 14 ianuarie 2014
4. "Hotărârea Guvernului nr. 233" din 19.03.2009 cu privire la Programul de dezvoltare a industriei ușoare până în anul 2015
5. "Nomenclatorul de produse și servicii industriale al Republicii Moldova" aprobat prin Hotărârea Colegiului Biroului Național de Statistică Nr. 3/8 din 07.11.2013

MANUALE, MONOGRAFII, LUCRĂRI DIDACTICE, BROȘURI:

6. BELOSTECINIC Gr. "Calitatea, Productivitatea și evaluarea competitivității, Editura ASEM, Chișinău
7. BELOSTECINIC Gr. "Competitivitatea economică și promovarea investițiilor străine orientate spre export – o provocare pentru economia republicii moldova", Chișinău 2006
8. BELOSTEICINIC Gr. "Concurența.Marketing.Competitivitate." Editura ASEM , Chisinau 1999.
9. CLIPA V, PELIVAN M, FALA A "Analiza competitivității naționale prin prisma indicatorilor de performanță a exporturilor" Institutul de Economie, Finanțe și Statistică, Chișinău 2011
10. CUȘNIR N. "Creșterea competitivității întreprinderii prin implementarea managementului performant", teza de doctor în economie, Chișinău 2010
11. DANCIU V, "Marketing strategic competitiv, Editura Economica, Bucuresti, 2004
12. GHEORGHITĂ M. "Formarea clusterului – bază pentru trecerea industriei de confecții din moldova la un nou nivel de dezvoltare"Revista științifică a Universității de Stat din Moldova, 2009,
13. HRIȘCEV E. "Managementul firmei". Chișinău. ASEM.1998
14. IORDAN M, PELINESCU E., "Competitivitate, Performanță, Sustenabilitate," 2014
15. PANAIT C, PRODAN A, IFTIMESCU A. Management. Iași Sanvialz 1996 215p
16. PORTER M. "Clusters and the new economics of competition- Harvard Business Review, Boston, 1998
17. POȘTARU E. Inovarea și competitivitatea în sectorul întreprinderilor mici și mijlocii din Republica Moldova, ULIM

18. TORNEA V., "Politici pentru dezvoltarea clusterilor în Moldova", Mai 2016
19. ВОРОНКОВА А.Э. Стратегическое управление конкурентоспособным потенциалом предприятия: диагностика и организация. СПб, 2009.
20. ДУШЕНЬКИНА Е. Экономика предприятия
21. ЗАХАРЧЕНКО В.И. Оценка и анализ конкурентоспособности предприятия. Машиностроитель, 1999
22. МОКРОНОСОВ, А. Г. Конкуренция и конкурентоспособность : учебное пособие, 2014.
23. ПОСТРЕЛОВА А. В., МАРКИН М. С. Оценка конкурентоспособности предприятия, 2013
24. ПОРТЕР М. Международная конкуренция. Конкурентные преимущества странб 1990
25. ЧАЙНИКОВА, Л.Н. "Конкурентоспособность предприятия" : учеб. пособие, 2007.

RAPOARTE:

26. MADAN S, GHEORGHITĂ M., "Cartea Albă a politicilor pentru Industria Ușoară", Chișinău, 2016.
27. Organizația de Atragere a Investițiilor și Promovare a Exportului din Moldova (MIEPO), "Textile, Apparel, Footwear and Leather Goods. Republic of Moldova, 2016/2017"
28. Organizația de Atragere a Investițiilor și Promovare a Exportului din Moldova (MIEPO), "Textile, Apparel, Footwear and Leather Goods. Republic of Moldova, 2016/2017"
29. World Economic Forum .The Global Competitiveness Report 2017-2018

RESURSE ELECTRONICE:

30. Biroului Național de Statistica, Banca date statistice <http://statbank.statistica.md>, accesat la 04.09.2018
31. EURATEX, Key Data, <http://euratex.eu/press/key-data/>, accesat la 04.09.2018
32. EURATEX, Strategy for a competitive and innovative EU Textile & Clothing industry, <http://www.slideshare.net/TechnologyETP/euratex-strategy-for-innovative-industry>, accesat la 04.09.2018
33. European Fashion Council (EFC), <http://europaregina.eu/organizations/trade-associations/fashion/europe/european-fashion-council/>, accesat la 20.09.2018
34. International Trade Center Database <http://www.intracen.org/>, accesat la 10.09.2018
35. Organizația de Atragere a Investițiilor și Promovare a Exportului din Moldova (MIEPO); www.miepo.md, accesat la 20.07.2018